

VAASAN YLIOPISTOLEHTI

2/2011

Tutkijakoulun viisi
tohtoriohjelmää

Koulutusohjelma-
uudistus

Pohjanmaalla
voidaan hyvin

Laskentatoimen
ja tilintarkastuksen ytimessä

VAASAN YLIOPISTO

Vaasan yliopistolehti 2/2011
Lehti yhteistyökumppaneille, alumneille ja muille yliopistosta kiinnostuneille

Julkaisija
Vaasan yliopisto

Toimitus
Päätoimittaja Virpi Juppola
Toimitussihteeri Onerva Heino

Graafinen suunnittelu ja taitto
Mainostoimisto Bock's Office

Etukannen suunnittelu
Kuva yliopiston kuva-arkisto
Kuvan muokkaus
Mainostoimisto Bock's Office
Tiina Siika-aho

Takakannen kuva
Ninna Kujalan kuva
viime talven pakkasista.

Paino
Oy Litonet Ab

Toimituksen osoite
Vaasan yliopisto, viestintä
PL 700
65101 Vaasa
viestinta@uwasa.fi

Tilaukset, osoitteenmuutokset ja palaute
viestinta@uwasa.fi

ISSN 1236-6730

www.uwasa.fi

www.facebook.com/vaasanyliopisto
www.youtube.com/user/UniversityOfVaasa

SISÄLLYS 2/2011

Pääkirjoitus	3
Uutisia	4
Laskentatoimen ja tilintarkastuksen ytimessä	6
Varainhankinta onnistui yli odotusten	8
Yliopiston tutkijakoulussa viisi tohtoriohjelmää	10
Tohtoripromootio kruunasi kevään	11
Koulutusohjelmaudistus selkiyttää yliopiston profilia	12
Pohjalaiset voivat hyvin	14
Minun vaihtoni: Fulbright-stipendiaattina Yhdysvalloissa	15
Uutisia	16
Väitöksiä	18

Matkalla laatu yliopistoksi

Olemme yliopistona jälleen arvioinnissa – tällä kertaa kohteena ovat laatu järjestelmämme. Korkeaan toiminnan laatuun ja laatu järjestelmiin panostaminen ovat vaativia prosesseja. Haluankin tässä yhteydessä kiittää henkilöitä mittavista panostuksista, joita laatu työn eteen on tehty.

Tärkeintä arvioinneissa ja palautteissa on se, että ne saavat meidät miettimään miksi olemme yliopistona olemassa, minkälaista toimintaa ja toiminnan laatua meiltä odotetaan, miten me oikeastaan toimimme sekä minkä tasoista toimintamme on suhteessa muihin. Samalla saamme palautetta siihen, miten työsämme olemme onnistuneet arvioijien silmin katsottuna. Usein itse prosessi on kuitenkin vähintään yhtä hyödyllinen kuin saatu palaute.

Kauppateieteellisellä alalla laatuakreditoineilla on vielä muita aloja korostuneempi rooli – varsinkin tulevaisuudessa. Lähes kaikki kauppa korkeakoulut ovat jo olleet akkreditointiprosesseissa tai tähtäävät niihin. Kaikki profiloituisivat mielellään parhaiden laatu koulujen joukkoon.

Olemme Vaasassa vielä hyvin mukana laatu koulujen kisassa – kansainvälisen liiketoiminnan ohjelma oli ensimmäinen Suomesta EPAS-akkreditoitu ohjelma ja rinnalla on akkreditoitu myös energia-alan uusi MBA-ohjelma. Pääkaupungin korkeakoulut toki ovat omassa kategoriassaan jo kauan sitten laatu leimansa hankkineina kouluina. On myös hyvä tiedostaa, että lähtökohta EFMD:n akkreditoinneissa on laatu leiman myöntäminen

vain maan parhaille kouluille tai ohjelmille – ei kaikkien toimijoiden akkreditointi. Tavoitteet on siten asetettu Vaasassa korkealle.

Alakohtaista toimintaa ei liiketoiminta orientoituudessa yliopistossa voi kehittää ilman yliopistotason huomiointia. Rinnalla eteneekin yliopiston strategiatyö, johon ministeriö haluaa vahvan painatuksen muiden alojen ja kauppatieteiden integroimisesta. Yliopiston erityisprofiili saa siten tukea, mutta konkreettisia toimenpiteitä strategian toteuttamiseksi kaivataan. Ministeriön näkemyksen mukaan kauppatieteiden painoarvon vahvistaminen vaatii kehittämistoimia.

Vaasassa keskeistä on löytää toimintatapa, joka mahdollistaa yliopiston perinteisen alan maksimaalisen kehittämisen ja samalla eri alojen yhteistyön ministeriön tahtotilan mukaisesti. Kauppateieteellinen ala on valmistautunut tulevaisuuden haasteisiin integroimalla alakohtaista toimintaa yhä vahvemmin, kehittämällä laatu- ja johtamisjärjestelmää ja prosessoimalla alakohtaista strategiaa. Tyypillisestihän alalla organisoidutaan yliopistojen sisäisiksi kauppa korkeakouluiksi integroinnin parantamiseksi.

Tämän lehden sisältö painottuu yhdelle yliopiston painoaloista nimeltään Rahoitus ja yrityksen talouden arviointi. Erityisesti tutkimuksen kentässä painoala on ollut johtavassa roolissa yliopiston toiminnan laadun kehittämisessä – ei sovi myöskään unohtaa aiempaa ministeriön myöntämää yliopistokoulutuksen laatu yksikkönimitystä. Seurattaessa aikamme talousmyllerryksiä, on helppo ennustaa, että alan korkealle osaamisellemme on vahvistuva kysyntä myös tulevaisuudessa.

Usein itse arviointiprosessi on kuitenkin vähintään yhtä hyödyllinen kuin saatu palaute.

Vesa Suutari
Kauppateieteellisen tiedekunnan dekaani

Alueellista bioenergiaa

Uusiutuvilla energianlähteillä voitaisiin turvata koko Suomen energian tarve, osoittaa Levón-instituutissa ja Vaasan energiainstituutissa tehty tutkimus.

– Pelkästään bioenergian määrä ylittää energian tarpeen suuria asutuskeskuksia ja energiaintensiivistä teollisuutta lukuun ottamatta. Jos mukaan lasketaan tuuli- ja aurinkovoima sekä maaperään ja veteen sitoutuneet energiat, on energiaa yli tarpeen, kertoo Levón-instituutin kehittämispäällikkö Pekka Peura.

Kun lähtökohdaksi otetaan aluetalous ja alueiden hyöty, on energiantuotanto oman alueen omilla resursseilla kiistattomasti edullisinta.

Uusiutuvien energianlähteiden hyödyntäminen vaatii kuitenkin panostuksia ja etenkin valtion tukea. Aluetalouksien kannalta itse toiminta on jo kannattavaa.

Pekka Peuralle ja projektipäällikkö Timo Hyttiselle myönnettiin tutkimuksesta Åbo Akademi -palkinto, joka luovutettiin lukuvuoden avajaisissa syyskuun alussa.

Suomen taloustilanne eurooppalaisittain hyvä

Vaasan yliopisto ja Pohjanmaan kauppakamari järjestivät syyskuussa korkeatasoisen seminaarin, jossa professori Luca Piras Italiasta arvioi Italiaa Euroopan velka- ja rahoitusmarkkinakriisin keskellä ja kansantaloustieteen professori Hannu Piekkola ruoti Suomen asemaa.

– Pienten yritysten on satsattava omaan kasvuunsa. Näin saavutetaan parempaa kilpailukykyä ja vahvempi asema. Toinen keino on julkisten menojen supistaminen, professori Luca Piras ehdottaa etenkin Italian osalta.

Professori Hannu Piekkolan mukaan Suomen tilanne on suhteellisen vakaalla pohjalla verrattuna muihin Euroopan maihin. Suomella ei lähivuosina ole julkisen talouden primäärialijäämää eli budjettiylijäämää ilman velan korkomenoja on positiivinen. Valtionvelan reaalikorko on edelleen historiallisen alhainen ja alittaa talouskasvun.

– Toisaalta väestön ikääntyminen ja työn tarjonnan jyrkkä väheneminen jo lähivuosina edellyttää työn tarjonnan lisäämistä muilla keinoin. Eläkkeelle on siis siirryttävä entistä vanhempana ja nuorten valmistumista opinnoista on aikaistettava, Piekkola sanoo.

Tritonia täytti 10 vuotta

Viiden vaasalaisen korkeakoulun yhteinen tiedekirjasto Tritonia juhli 10-vuotissyntymäpäiviään yliopiston kampuksella syyskuussa. Juhlan ohjelmaan kuului seminaari, jonka teemoina olivat kirjastopalveluiden ja opetuksen tulevaisuus. Seminaarin yhteydessä julkaistiin Tritonian toimintaan liittyvä juhlakirja sekä avattiin juhlanäyttely, johon on koottu Vaasan korkeakoulujen professoreiden ja yliopettajien suosikkikirjoja ja laadittu niihin liittyviä kirjanmerkkejä.

Tritonian kirjastonjohtaja Vuokko Palosen mukaan kirjasto aikoo kehittää erityisesti informaatiolukutaidon opetusta sekä digitaalisten tietoaineistojen saatavuutta.

– Yliopistokirjastoissa keskeisin kehittämiskohde ovat tällä hetkellä tutkijoille tarjottavat palvelut, Palonen kertoo.

– Tritonian tavoitteena on laajentaa opiskelijoiden informaatiolukutaidon opetusta ja opettajien mediapalveluita ”tutkimuslaituriksi” ja edistää luovan työn lukutaitoa. Lähivuosina panostetaan mm. kirjastopalveluiden entistä parempaan saatavuuteen mobiililaitteiden avulla.

Yliopiston opiskelijoille menestystä opiskelijoiden SM-kilpailuissa

Jääkiekkjoukkue Mighty Dicks voitti SM-pronssia Oulussa 15.–16.4. järjestetyissä opiskelijoiden jääkiekon SM-kisoissa. Saavutuksestaan ylpeä jääkiekkjoukkue halusi vappurientojen lomassa muistaa yliopistoa luovuttamalla pronssisen mitalin ja joukkueen virallisen kannustuspipon rehtori Matti Jakobssonille.

Kauppätieteitä opiskeleva Suvi-Tuuli Mäkinen voitti Espoossa 11.–12.6.2011 järjestetyissä opiskelijoiden ratsastuksen SM-kilpailuissa Suomen mestaruuden. Syyslukukautensa alkajaisiksi Mäkinen saapui mitalikahveille rehtori Matti Jakobssonin kanssa ja luovutti kultaisen mitalin yliopistolle.

Konseptiverstas ideoi maakunnalle houkuttelevaa imagoa

Miten Pohjanmaan korkeakouluissa opiskelevat saadaan jäämään maakuntaan myös valmistumisen jälkeen? Tähän kysymykseen etsitään vastauksia Pohjanmaan liiton, Vaasan yliopiston ja Länsi-Suomen muotoilukeskus Muovan yhteistyön myötä.

Ratkaisua haetaan yliopiston markkinoinnin, nyky-suomen ja kääntämisen sekä viestintätieteiden yksiköiden konseptiverstaasta. Hankkeen päätavoitteena on paikan markkinoinnin, edunvalvonnan ja tiedotuksen keinoin luoda imagoaltaan yhtenäinen ja uskottava maakunta, joka myös houkuttelee opiskelijat jäämään tänne.

Yliopiston markkinoinnin yksikkö toteuttaa laajemman luovan ongelmanratkaisun opintokokonaisuuden, jonka osa konseptiverstas on.

– Konseptiverstas on työpaja, jossa teemme yrityslähtöisiä kehittämishankkeita. Tänä vuonna korostamme integroitua markkinointiviestintää ja siksi monialaisissa tiimeissä on mukana niin markkinoijia kuin viestinnän ja nyky-suomen opiskelijoita. Maasteritason opiskelijoille verstas on samalla opintojakso, joka kehittää heidän ongelmanratkaisu- ja esiintymistaitojaan, koulutuspäällikkö Minna-Maarit Jaskari kertoo.

– Tällaisten hankkeiden kautta saamme vietyä arvokasta tutkimustietoa opiskelijoiden välityksellä alueen yrityksiin. Samalla luovat ja ehkä hullutkin ideat toimivat virikkeenä ja innostajina yrittäjille. Opiskelijat oppivat paitsi käytännön läheistä toimintaa ja lisäarvon tuottamista, myös toimimista monialaisissa tiimeissä ja projektitehtävissä, kertoo Jaskari.

Laskentatoimen ja tilintarkastuksen ytimessä

Laskentatoimen ja rahoituksen yksikössä toimii Auditing and Control in Accounting -tutkimusryhmä, joka vastaa laskentatoimen ja tilintarkastuksen tutkimuksesta ja opetuksesta Vaasan yliopistossa.

Vuosi sitten toteutetussa tutkimuksen kokonaisarvioinnissa todettiin koko yliopiston tasolla tutkimuksen vahvuutena olevan tutkimuksen vaikuttavuus. Arvioitavina olivat tutkimuksen laatu ja tutkimuksen organisointi, tohtorikoulutus sekä tutkimuksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Hyvät arviot kaikilla osa-alueilla saivat kauppatieteellisessä tiedekunnassa laskentatoimen ja rahoituksen, johtamisen ja markkinoinnin yksiköt.

Professori Teija Laitinen pitää tärkeänä tutkimuksen hyödyntämistä käytäntöön.

Suomalainen tilintarkastus eurooppalaisessa kontekstissa

Tutkimusryhmän fokus on tilintarkastuksessa ja ulkoisessa laskentatoimessa, jotka muodostavat yhdessä talousjohtamisen vahvan ydinalueen.

Tutkimusryhmän edellinen suurempi hanke oli Tekes-rahoitteinen projekti, jossa tavoitteena oli tukea saneeraustarpeessa olevia yrityksiä – miten yritys pelastetaan rahoituskriisistä. Tutkijoiden lisäksi mukana oli yrittäjiä, tilintarkastajia ja analyytikkoja.

Onko yrityksen rahoituskriiseissä yleismaailmallisia samankaltaisuuksia, joita voitaisiin hyödyntää kriisien ennakoinnissa.

– Tarkastelimme mikä yritys selviää ja mikä ei. Jotkut yritykset eivät koskaan joutuukaan sellaiseen tilanteeseen. Laman johdosta yhä suurempi osa yrityksistä saattaa joutua rahoituskriisiin ja moni yritys on jo joutunut siihen. Kulutustottumukset muuttuvat. Laman aikana ei välttämättä ole mielessä auton vaihto tai matkailu, tutkimusryhmän johtaja professori Teija Laitinen kertoo tämän hetken tilanteesta.

– Vaikka hankkeen ulkoinen rahoitus on päättynyt, ei tutkimustyö tietenkään lopu. Nyt meillä on laajasti eurooppalaista dataa yrityksistä ja tavoitteena on etsiä yhdenmukaisuuksia ja selvittää, onko yritysten rahoituskriiseissä yleismaailmallisia samankaltaisuuksia, joita voitaisiin hyödyntää kriisien ennakoinnissa.

Laitinen on väitellyt vuonna 1993 konkurssiyrityksistä ja näkee tutkimuksen kytkevän käytäntöön motivoivana ja pitää tärkeänä sitä, että tuloksilla on yhteys käytäntöön. Tämä näkyy sekä tutkimuksen että opetuksen puolella.

Vuoden 2012 loppuun ACA-tutkimusryhmä työskentelee Suomen Akatemian rahoittaman hankkeen parissa, jonka teemana on suomalainen tilintarkastus eurooppalaisessa kontekstissa.

Tulevaisuudessa aiotaan hakea etenkin eurooppalaista tutkimusrahoitusta. – Jo nyt on tässä Suomen Akatemian hankkeessa saatu erittäin hyviä tuloksia asetettuihin tavoitteisiin nähden, vaikka tavoitteet olivat kovat. Osallistumme esimerkiksi lainsäädännölliseen työhön, jossa valmistellaan uutta tilintarkastuslakia. Tämä on erittäin tärkeää, koska esimerkiksi Euroopan unionin komission vihreä kirja esittää asioita, joiden soveltaminen Suomen järjestelmään on haasteellista. Tällaisia ovat muun muassa tilintarkastajien riippumattomuus, tilintarkastusmarkkinoiden keskittyminen, valvojien tehtävät ja kansallisen valvonnan toimivuus ja pienten yritysten erityistarpeet.

– Meillä on erittäin hyvät suhteet kansainvälisiin huippututkijoihin. Menestystekijänä on aktiivinen ja tiivis yhteistyö ryhmän jäsenten välillä. Töihin on mukava tulla, koska teemme työtä täydellä sydämellä, Laitinen kehuu tutkimustiimiään, johon hänen lisäkseen kuuluvat professori Erkki K. Laitinen, professori Stefan Sundgren ja postdoc-tutkijat Arto Suvas, Annukka Jokipii ja Mikko Zerni sekä useita tohtorikoulutettavia.

Tutkimusryhmää Laitinen ei mielestään joudu perinteisessä mielessä johtamaan. Hän kokee itsensä tiimin jäsenenä ja koordinaattoriksi, joka pitää langat käsissään.

Laskentatoimen asiantuntijaksi

Vaikka ryhmän tutkimus on kansainvälistä, koulutus tuottaa etenkin suomalaisen työelämään laskentatoimen ja tilintarkastuksen osaajia.

Laskentatoimi ja rahoitus on suurin yksittäinen kauppatieteellinen koulutusalue yliopistossa opiskelijamäärältään.

Tohtorikoulutettavat Emma Myllymäki, Jouni Laitinen, Elina Haapamäki ja Tuukka Järvinen.

Perinteisen ekonomin tutkinnon opiskelijoista 29 % on laskentatoimen ja rahoituksen opiskelijoita.

ACA-tutkimusryhmä vastaa laskentatoimen ja tilintarkastuksen maisteriohjelman opinnoista. Maisteriohjelma antaa valmiudet toimia talouden suunnitteluun, päätöksentekoon ja johtamiseen sekä tilintarkastukseen liittyvissä vaativissa työtehtävissä.

Opetusta on rakennettu työelämä- ja koulutustarvelähtöisesti, perustuen kunkin luennoitsijan omaan tutkimukseen ja tietämykseen. On uskallettu rohkeasti profiloitua tiettyyn alueeseen.

– Nyt vihdoin tuntuu siltä, että kokonaisuus ja tavoite ovat hallinnassa, on päästy siihen osaamisen ytimeen, Laiti-

nen iloitsee mittavan koulutusohjelmauttamisen jälkeen.

– Kauppatieteissä tehty akkreditointityö on myös pakottanut kehittymään. Omaan osaamistaan ja ydinalueita on joutunut arvioimaan ja kirjoittamaan auki.

Tilintarkastuskertomuksen merkittävyys

Laitinen kertoo tilintarkastuksen merkityksen nousseen. Yritys tekee tilinpäätöksen ja tilintarkastajan tehtävänä on todeta, antaa se yrityksen toiminnasta oikean kuvan.

– Vinkkinä piensijoittajille: katso tilintarkastuskertomus tilinpäätöksen lisäksi! Tavallinen piensijoittaja saa pääosan yritystystä koskevasta informaatiosta yrityksen tuloslaskelmasta ja taseesta. Jos tämä tieto

on harhaanjohtavaa, on sijoitus vaarassa. Tilintarkastuskertomus vahvistaa, onko tilinpäätöksen antama kuva yrityksen taloudellisesta tilanteesta oikea ja riittävä.

Vuorovaikutus ympäröivän yhteiskunnan kanssa muodostaa luontevan osan ACAn toimintaa. Ryhmän jäseniä toimii merkittävässä asiantuntijatehtävissä omilla erityisaloillaan alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Esimerkkeinä voidaan mainita lainsäädännölliset tehtävät, ammattitutkintoihin liittyvät tehtävät, kansalliseen tutkimushankkeiden arviointiin liittyvät tehtävät ja aktiivinen toiminta yritysmailmassa.

YRITYKSEN LASKENTATOIMEN tehtävänä on tuottaa taloudellista informaatiota päätöksenteon tueksi. Laskentatoimi jakautuu kahteen ydinalueeseen, ulkoiseen ja sisäiseen laskentatoimeen. Ulkoinen laskentatoimi käsittää lakisääteisen raportoinnin yrityksen sidosryhmille. Sisäinen laskentatoimi tuottaa yrityksen johdolle taloudellisia laskelmia päätöksenteon tueksi, ratkaisuperiaatteita ei sanele lainsäädäntö vaan tarkoituksenmukaisuus ja pyrkimys oikeisiin päätöksiin.
(Lähde: Kinnunen ym. Avain laskentatoimeen ja rahoitukseen)

TILINTARKASTUS Suomessa käsittää yhteisön tai säätiön tilikauden kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tarkastuksen. Työnsä päätteeksi tilintarkastaja antaa tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastuslaissa säädetään tarkemmin mm. tilintarkastuksen sisällöstä ja tilintarkastajan velvollisuuksista. Tilintarkastus on keskeinen väline tilinpäätösraportoinnin oikeellisuuden ja avoimuuden varmistamisessa sekä pääomamarkkinoiden luotettavuuden takaamisessa.
(Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö)

Talusohtaja Jari Lehtimäen mukaan yliopiston saamat lahjoitukset sijoitetaan hajautetusti ja vastuullisesti.

Varainhankinta onnistui yli odotusten

Kesäkuun lopussa päättyneet varainhankinta toi yliopistolle 5,3 miljoonaa euroa. Alkuperäinen yhden miljoonan suuruinen tavoite ylittyi reilusti.

Uusi yliopistolaki astui voimaan 1.1.2010. Tutkimus ja opetus pysyivät uudistuksen jälkeen ennallaan, mutta laki lisäsi yliopistojen taloudellista ja hallinnollista autonomiaa. Valtio takaa jatkossakin kaikkien yliopistojen riittävän perusrahoituksen, mutta rahoitusrakenteen painopiste siirtyi entistä enemmän ulkopuolisen rahoituksen suuntaan.

Yliopiston varainhankinta alkoi vuonna 2010. Tavoitteeksi Vaasan yliopisto asetti yhden miljoonan. Valtio lupasi sijoittaa 2,5-kertaisen summan yliopiston tämän vuoden kesäkuun loppuun mennessä keräämän lahjoituspääoman päälle. Koko potti kasvoi ajan myötä noin viiteen miljoonaan euroon. Kun summaan lasketaan

mukaan valtion vastinraha, yliopisto sai peruspääomaa varainhankinnalla yhteensä lähes 18 miljoonaa euroa.

– Suomenkielisistä yliopistoista varainhankinnassa menestymme kokoon suhteutettuna selvästi parhaiten, lukuun ottamatta säätiöyliopistoja, rehtori Matti Jakobsson iloitsee.

TEKSTI Onerva Heino
KUVAT Onerva Heino, Virpi Juppo,
yliopiston kuva/arkisto

Lahjoittajille nimikkosaleja

Varainhankinnan talkoisiin osallistuneita yrityksiä ja yksityishenkilöitä kertyi kesäkuun loppuun mennessä noin 370. Vaasan seutu on ollut vahvasti mukana yliopiston menestyksellisessä varainhankinnan kampanjassa. Monet pohjalaiset yritykset ovat tukeneet yliopistoa suurillakin summilla.

– Saatu tuki asettaa yliopistolle velvollisuuden olla entistä aktiivisimmin mukana alueen kehittämisessä ja luoda yhteiskunnallista vaikuttavuutta, kertoo talousjohtaja Jari Lehtimäki.

Lahjoittajien mukaan nimetään luentosaleja, kampusalueen polkuja tai pääauditorion tuoleja. Yliopisto haluaa näin huomioida tukijoitaan. Vähintään 100 000 euroa lahjoittaneet saavat pysyvän nimikkosalin yliopiston eri rakennuksista. Vaihtoehtoisesti he voivat valita pysyvän nimikkopolun yliopiston kampusalueelle viitoituksineen.

Lahjoitukset sijoitetaan hajautetusti

Yliopisto sijoitti varainhankinnalla saadut lahjoitukset heinäkuun aikana kolmeen eri sijoitusyhtiöön. Sijoitusten tuototavoite on 5 %.

– Lahjoitukset sijoitamme turvallisesti ja tuottavasti sekä riittävän hajautetusti, Lehtimäki kertoo. – Pääoman tuottojen arvioidaan olevan lähivuosina noin miljoonan euron luokkaa. Tuotot tullaan käyttämään Vaasan yliopiston tutkimus- ja opetustoiminnan edellytysten parantamiseen sekä yliopiston kansainvälistämiseen, rehtori Jakobsson kuvailee kehittämiskohteita.

Sijoitukset tehdään YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita noudattaen. Tämä tarkoittaa ympäristöön, yhteiskuntaan tai sijoituskohteena olevien yritysten hyvään hallintotapaan liittyvien asioiden ottamista kiinteäksi osaksi sijoitustoimintaa ja päätöksentekoa. Kohteena voivat olla esimerkiksi tutkimusryhmät ja -hankkeet, koulutus- ja tutkimusalan kehittäminen sekä lahjoitusprofessuurit ja -virat.

Taloustilanteen epävarmuudesta päänvaivaa sijoittajille

Euroopan talouskriisi on ollut viime kuukausina paljon esillä mediassa. Kaikkia huolestuttaa valtioiden velkataakka, mutta erityisen hankala tilanne on sijoittajille. Rahoitusmarkkinoiden tilanne on hyvin tällä hetkellä häilyvä.

– Sijoittajan näkökulmasta tulevaisuuden taloustilanne näyttää tällä hetkellä hyvin epävarmalta, laskentatoimen ja rahoituksen professori Sami Vähämaa kertoo. – Etelä-Euroopan valtiot ovat pahoissa ongelmissa ja uhkaavat taloustilannetta muualla Euroopassa ja myös Euroopan ulkopuolella. Kreikan kaltaisten ongelmien leviäminen Espanjaan ja Italiaan vavisuttaisi voimakkaasti koko maailmantaloutta.

Vähämaan mukaan länsimaiden raskas velkataakka voi jarruttaa talouskasvua hyvin pitkään, vaikka Kreikan ongelmat saataisiinkin ratkaistua. Myös Kiinan kasvava kiinteistökupla lisää epävarmuutta ja voi lähivuosina heijastua negatiivisesti maailmantalouteen. Riskitöntä sijoituskohdet-

ta on tällä hetkellä vaikea löytää.

– Turvallisina sijoituskohteina pidetyt valtioiden joukkovelkakirjalainat ovat rahoitusmarkkinakriisin aikana osoittautuneet riskisiksi, pahimpana esimerkkinä tietenkin Kreikan valtion lainat. Toisaalta vakavaraisten valtioiden kuten esimerkiksi Saksan joukkovelkakirjalainojen tuotot ovat hyvin alhaisia ja inflaation kiihtyessä reaalin tuotto voi helposti jäädä negatiiviseksi.

Tulevina vuosina voi olla hyvin hankalaa saada tuottoa mistään vähäriskisestä omaisuuslajista. Rahoitusmarkkinoiden myllerrys voi kuitenkin tarjota pitkäaikaiselle sijoittajalle hyviä mahdollisuuksia.

– Osakkeet ovat tällä hetkellä melko maltillisesti hinnoiteltuja ja nyt voisi olla hyvä aika ostaa osakkeita, jos vain on valmis sietämään osakesijoituksiin liittyvää riskiä, Vähämaa toteaa.

Yliopiston tutkijakoulussa viisi tohtoriohjelmamaa

Vaasan yliopistossa järjestettävä tohtorikoulutus on organisoitu yhteisen tutkijakoulun alle 1.8.2011 alkaen.

– Tutkijakoulun perustamisella yhtenäistään tohtorikoulutuksen käytäntöjä koko yliopistossa, ja varmistetaan näin koulutuksen laatua. Vaasan yliopiston tutkimuksen kokonaisarvioinnissa todettiin, että vaikka Vaasan yliopiston tutkijakoulutus on hyvää kansainvälistä tasoa ja ohjaus on erittäin laadukasta, kehitettävää löytyy kuitenkin tohtoriopiskelijoiden valintamenettelyistä ja jatko-opiskelijoille suunnatusta kurssitar-

jonnasta. Näihin seikkoihin tutkijakoulu tulee kiinnittämään erityistä huomiota, kertoo tutkijakoulun johtaja professori Merja Koskela.

Tutkijakoulu vastaa tohtorikoulutuksen kehittämisestä aina hakumenettelystä tohtorin tutkinnon myöntämiseen saakka.

– Tutkijakoulun tavoitteena on taata tasapuolisesti kaikille Vaasan yliopiston tohtoriopiskelijoille mahdollisuudet korkeatasoiseen tutkijankoulutukseen. Tarjoituksena on edistää tohtoriopintojen ja tutkimustyön suunnitelmallisuutta ja edistymistä tavoiteajoissa. Opiskelijalta ja ohjaajilta tutkijakoulu edellyttää sitoutumista yhdessä sovittuihin tavoitteisiin.

Viisi tohtoriohjelmamaa

Tutkijakoulu jakautuu viiteen tohtoriohjelmamaan, jotka ovat

- liiketoimintaosaamisen
- kielten ja viestinnän
- hallintotieteiden
- laskennallisten tieteiden ja
- teknologioiden kehittämisen tohtoriohjelmama.

Kutakin tohtoriohjelmamaa johtaa keskeisen oppiaineen professori. Yliopistossa kirjoilla olevat jatko-opiskelijat sijoittuvat näihin tohtoriohjelmiin ja sitä kautta kuuluvat Vaasan yliopiston tutkijakouluun.

– Kaikki kirjoilla olevat tohtoriopiskelijat siirtyvät tutkijakouluun päivittämällä opintosuunnitelman ja tutkimussuunnitelman, Koskela muistuttaa.

Teknillinen tiedekunta järjesti loka-kuun alussa tutkimusseminaarin, jossa tohtorikoulutusohjelmien vetäjät kertoivat muun muassa tohtorikoulutuksen uudistamisesta.

– Tutkijakoulu mahdollistaa toiminnan systemaattisuuden. Tohtoriopiskelijan kannalta tutkijakoulu selkiyttää ja yhtenäistää käytäntöjä aina sisäänotosta väitösprosessiin asti, teknologioiden kehittämisen tohtoriohjelmamaa johtaja professori Kimmo Kauhaniemi kertoo.

– Teknologioiden kehittämisen tohtoriohjelmamassa painotetaan käytännöllisten ongelmien ratkaisuun. Ohjelmassa korostuu myös poikkitieteellinen yhteistyö. Tavoitteena on kehittää laadukasta tutkimusta ja innovatiivisia ratkaisuja uusimman tieteellisen tiedon pohjalta sekä teollisuudelle että muilla kumppaneilla.

Teknillisen tiedekunnan tohtoriopiskelijoiden seminaarissa osallistujia oli reilut neljäkymmentä.

Vaasan yliopiston neljättä tohtoripromootiota juhlittiin 26.–28.5.2011 näyttävin menoin. Promootiossa vihittiin 43 tohtoria yliopiston kaikilta aloilta ja kymmenen uutta kunniatohtoria.

Tohtoripromootio

kruunasi kevään

■ TEKSTI Linda Lindqvist
KUVA Svenna Martens ja Vesa Kakkori

Juhlmenojen ohjaaja Pirkko Vartiainen ohjasi promootiokulkueen Kirkkopuistikkoa pitkin Vaasan kirkkoon kuulemaan arkkipiispa emeritus John Vikströmin saarnaa. Kulkueessa kannettiin ensimmäistä kertaa mukana lippuja: Suomen lippua kantoi Taija Laaksonen ja yliopiston lippua Mikael Viitala.

Promootion aikana tohtorit ja kunniatohtorit seuralaisineen saivat nauttia akateemisista perinteistä ja juhlistaa saavutuksiaan arvokkaalla tavalla. Kolmipäiväiset juhllisuudet koostuvat torstai-illan miekanhiojaisista, perjantain promootioaktista, juhlakulkueesta, jumalanpalveluksesta, promootioillallisesta ja promootiotanssiaisista sekä lauantain promootiopurjehduksesta.

Illan tanssiaisissa tohtorit muodostivat miekkakujan, jota pitkin promootorit poistuivat akateemisten tanssien jälkeen.

Kunniatohtorit

- professori Paul Geladi, SLU i Umeå, Ruotsi
- professori Klaus G. Grunert, Aarhus School of Business, Aarhus University
- johtaja Jouko Havunen, Vaasan yliopisto
- professori György Jenei, Corvinus University of Budapest
- professori emeritus Pertti Järvinen, Tampereen yliopisto
- rehtori Eva Liljebloom, Svenska handelshögskolan
- toimitusjohtaja (eläk.) Mikko Niinivaara, ABB
- hallituksen pj Jorma Ollila, Nokia ja Shell
- ministeri Paula Risikko
- professori emerita Merrill Swain, Ontario Institute for Studies in Education of the University of Toronto

Koulutusohjelmauudistus

■ TEKSTI ja KUVAT Onerva Heino

Yliopistossa toteutetaan koulutusohjelmauudistus. Muutos vaikuttaa filosofisessa tiedekunnassa sekä kandidaattiohjelmiin että maisteriopintoihin. Esittelyssä ovat etenkin filosofisen tiedekunnan koulutusohjelmat, jossa kielten ja viestinnän tiedealueella tapahtuu isoja muutoksia.

Koulutusohjelmauudistuksen taustalla on Opetus- ja kulttuuriministeriön hanke, jonka tarkoituksena on kehittää korkeakoulujen toiminnan laatua ja rakennetta. Pitkän aikavälin tavoitteina on korkeakoulujen määrän vähentäminen ja profiilien selkeyttäminen sekä strategisten aluepohjaisten liittoumien muodostaminen. Hankkeeseen liittyy myös vahva pyrkimys saada uudet ylioppilaat nopeammin yliopistoihin. Uusi koulutusohjelmarakenne on hakijan kannalta yksinkertaisempi, mutta se selkeyttää koulutuksen rakennetta myös muulla tavoin.

– Uudistus ei liity vain opiskelijavalinnan yksinkertaistamiseen, kertoo Vaasan yliopiston opintoasioiden johtaja Anja Britschgi. – Tutkintojen kaksiportaisuutta hyödynnetään paremmin ja maisterivaiheessa lähestytään tutkimusta toisella tavalla kuin ennen.

Yliopistosta valmistuneiden antama palaute on vaikuttanut eri tiedealueiden koulutusohjelmien uudistukseen. Myös nykyisiä opiskelijoita on ollut mukana neuvottelemassa kurssimuutoksista.

Filosofisen tiedekunnan kandidaattiohjelmat

Filosofisen tiedekunnan tiedealueet ovat hallintotieteet sekä kielet ja viestintä. Hallintotieteistä kiinnostuneet hakijat eivät valitse yliopistoon pyrkiessään yhtä pääainetta. Hallintotieteiden kandidaattiohjelma yhdistää aiemmat aluetieteen, julkisjohtamisen, julkisoikeuden sekä sosiaali- ja terveyshallintotieteen pääaineet. Ohjelma antaa kaikille opiskelijoille yhteisen perustan ja tiedot eri suuntautumsvaihtoehdoista. Maisterivaiheessa opiskelija voi erikoistua yhteen edellä mainituista aloista.

Kielten ja viestinnän tiedealueella muutokset ovat suurempia. Filosofisessa tiedekunnassa kielten ja viestinnän tiedealueella on kolme erillistä kandidaattiohjelmaa, kun aiemmin niitä oli peräti seitsemän. Saksan kielen ja kirjallisuuden kandidaattiohjelmaan sisältyy nimensä mukaisesti opintoja saksan kielestä ja kirjallisuudesta. Kotimaisten kielten kandidaattiohjelma koostuu ruotsin kielestä, suomesta toisena kotimaisena kielenä sekä ruotsista äidinkielenä.

Viestintätieteiden, nykysuomen ja englannin kandidaattiohjelmaan on yhdistetty aiemmin omina pääaineinaan opiskeltavat viestintätieteet, nykysuomi sekä englanti. Ohjelmaan hyväksytyt opiskelijat saavat valita pääaineekseen joko nykysuomi–viestinnän tai englannin.

KEY ja MAISS

Hallintotieteissä maisteriohjelmat ovat jaoteltu alan mukaisesti omiksi ohjelmikseen, joten maisteriopinnot aloittava opiskelija voi valita kiinnostuksensa mukaisesti pääaineekseen aluetieteen, julkis-

johtamisen, julkisoikeuden tai sosiaali- ja terveyshallintotieteen.

Kielten opiskelijoille on tarjolla kaksi maisteriohjelmaa. Kieliassiantuntijuus erikoistuvassa yhteiskunnassa (KEY) syvennyy kääntämisen ja ammattikielten tutkimukseen. Ohjelman pääaineet ovat englanti, ruotsi toisena kielenä, ruotsi äidinkielenä, suomi toisena kielenä sekä saksa. Ruotsin kielen ja kielikyllyn maisteriohjelmassa (MAISS) perehdytään ruotsin kieleen, monikielisyyteen ja kielikyllyn käytäntöön ja teoriaan.

Viestinnän opiskelijoilla on valittavanaan viestinnän monialainen maisterikoulutusohjelma tai teknisen viestinnän maisterikoulutusohjelma. Aiemmin teknisen viestinnän koulutusohjelma oli jo opintojen alussa valittava kokonaisuus, mutta uudistuksen myötä se muuttui maisteriohjelmaksi.

Hallintotieteiden sekä kielten ja viestinnän tiedealueet tarjoavat yhteisen englanninkielisen maisteriohjelman Master's Degree Programme in Intercultural Studies in Communication and Administration. Toinen kansainvälinen maisteriohjelma Comparative Cultural Studies tarjoaa opintoja kulttuurintutkimuksen saralla.

– Erityisalojen omat maisteriohjelmat tulevat todennäköisesti lisäämään erillisvalinnan kautta yliopistoon hakevien määrää, Britschgi uskoo.

Kansainvälistymisopintoja kaikille

Tiedekuntien hallinnoissa koulutusohjelmien kehittäminen on iso urakka. Koulutusohjelmauudistuksen vuoksi myös yksittäisiä kursseja joudutaan uusimaan.

– Tiedekunnissa on lähdetty todella hyvin kehittämään yliopiston strategian

selkiyttää yliopiston profilia

Kaikkia koulutusohjelmia yhdistävä tekijä on liiketoimintaosaamiseen tähtäävät opinnot, kertoo opintoasioiden johtaja Anja Britschgi.

mukaisia, liiketoimintaosaamiseen sekä kansainvälistymiseen tähtääviä opintojaksoja, Britschgi sanoo tyytyväisenä.

Uusille koulutusohjelmille on nimetty vastuuhenkilöt, jotka sopivat ja neuvottelevat opetuksen jakamisesta. Yliopiston kaikille koulutusohjelmille yhteinen tekijä on liiketoimintaosaamisen perusteita opettava kurssi. Jatkossa opiskelijoiden tulee myös suorittaa vähintään kymmenen opintopisteen laajuiset kansainvälis-

tymisopinnot, joista opiskelija saa erillisen merkinnän tutkintotodistukseen.

– Kansainvälisyys on arkipäivää opintojen ja koulutusohjelmien ulkopuolella. Kampuksella kuulee päivittäin useita eri kieliä. Tämä antaa opiskelijoille hyvät lähtökohdat toimia monikulttuurisessa ympäristössä ja ulkomailla, Britschgi toteaa.

Yliopiston maisteriohjelmat tiedekunnittain

FILOSOFINEN TIEDEKUNTA

FILOSOFIAN MAISTERIN TUTKINTOON JOHTAVAT OHJELMAT

- Master's Programme in Comparative Cultural Studies
- Kieliasiantuntijuus erikoistuvassa yhteiskunnassa (KEY) -maisteriohjelma
- Ruotsin kielen ja kielikylvyyn maisteriohjelma (MAISS)
- Viestintätieteiden monialainen maisteriohjelma
- Teknisen viestinnän maisteriohjelma
- Master's Degree Programme in Intercultural Studies in Communication and Administration

HALLINTOTIETEEN MAISTERIN TUTKINTOON JOHTAVAT OHJELMAT

- Aluetieteen maisteriohjelma
- Julkisjohtamisen maisteriohjelma
- Julkisoikeuden maisteriohjelma
- Sosiaali- ja terveyshallintotieteen maisteriohjelma
- Master's Degree Programme in Intercultural Studies in Communication and Administration

KAUPPATIETEELLINEN TIEDEKUNTA

KAUPPATIETEIDEN MAISTERIN TUTKINTOON JOHTAVAT OHJELMAT

- Laskentatoimen ja tilintarkastuksen maisteriohjelma
- Rahoituksen maisteriohjelma
- Master's Degree Programme in Finance
- Henkilöstöjohtamisen maisteriohjelma
- Strategic Management
- Kasvuyrityksen johtamisen maisteriohjelma (Seinäjäki)
- Master's Degree Programme in International Business
- Markkinoinnin johtamisen maisteriohjelma
- Talousoikeuden maisteriohjelma
- Kansantaloustieteen maisteriohjelma

TEKNILLINEN TIEDEKUNTA

DIPLOMI-INSINÖÖRIN TUTKINTOON JOHTAVAT OHJELMAT

- Sähkö- ja energiatekniikan maisteriohjelma
- Tietotekniikan maisteriohjelma

KAUPPATIETEIDEN MAISTERIN TUTKINTOON JOHTAVAT OHJELMAT

- Tietotekniikan maisteriohjelma
- Teknisen viestinnän maisteriohjelma
- Master's Degree Programme in Industrial Management

Professori Pirkko Vartiainen toimittamassa kirjassa etsitään vastauksia avoimina oleviin hyvinvoinnin kysymyksiin ja maalataan monipuolinen kuva hyvinvoinnista ilmiönä.

Sosiaalisesti kestävä tulevaisuus edellyttää Vartiainen mukaan neljää toimivaa osa-aluetta:

1. Rakenteellisesti tarkoituksenmukaisia ratkaisuja, rahoituksen ongelmien poistamista, väestön tarpeiden, laadun ja tehokkuuden arviointia
2. Palvelujärjestelmän toimivuuden takaamista
3. Valinnan ja vaikuttamisen mahdollisuuksien lisäämistä, ennaltaehkäisyä ja motivointi
4. Palveluiden käyttäjien aktiivista roolia osallistumisen mahdollistamisen kautta

■ TEKSTI ja KUVA Virpi Juppola

Pohjalaisten hyvinvointi perustuu monikulttuurisuuteen ja perinteisiin sekä hyvään työllisyyteen. Sosiaalisen pääoman ja yhteisöllisyys merkitys on tunnustettu ja tunnustettu. Pohjanmaalla myös terveyden- ja vanhustenhuollon palveluiden tarjonta ylittää maan keskitason.

Pohjalaiset voivat hyvin

Tämä käy ilmi Sosiaali- ja terveyshallintotieteen professori Pirkko Vartiainen ja THL:n kehittämispäällikkö Maritta Vuorenmaan toimittamassa kirjassa “Kohti sosiaalisesti kestävästä hyvinvointia. Näkökulmia Pohjanmaalta.” Kirjassa 28 asiantuntijaa avaa ikkunoita pohjalaisten hyvinvointiin, hyvinvointipalveluihin, elämänlaatuun, hyvinvointi- ja terveyseroihin ja niihin liittyviin tekijöihin.

Vartiainen mukaan päätöksentekoa varten tarvitaan entistä konkreettisempää tietoa hyvinvoinnista.

– Hyvinvoinnissa keskeistä on yksilön oma kokemus. Hyvinvointia edistäviä tekijöitä ovat muun muassa demokratia, oikeudenmukaisuus, toimeentulo, sosiaaliset suhteet, terveys ja turvallisuus.

– Tilastojen mukaan pohjalaisten hyvinvointi on keskimääräistä korkeammalla tasolla kuin Suomessa yleensä. Kirjassa halusimme mennä tilastojen taakse ja pohtia pohjalaista hyvinvointia syvällisemmin, Pirkko Vartiainen kertoo.

– Vaikka tilanne on nyt hyvä, tulevaisuudessa Pohjanmaalla tulee säilyttää vahva elinkeinorakenne, joka tukee hyvinvointia. Haasteena on myös eläköitymisen järjestäminen siten, ettei edetä pelkästään järjestelmän ehdoilla. Tärkeää on myös perheiden motivointi oman hyvinvoinnin ylläpitämiseen.

Hyvinvointia osallistumisen kautta

Kansalaisten ja asiakkaiden osallistumista korostavia toimintamalleja tarvitaan Vartiainen mukaan lisää.

– Ihmisillä on oikeus osallistua suomalaisen hyvinvointi- ja palvelujärjestelmän kehittämiseen. Tähän tarpeeseen vastaa muun muassa Suomen akatemian vuoden 2014 loppuun rahoittama Ihmisen ääni-tutkimushanke.

Erilaisilla kokoonpanoilla pidetyt kansalaisraadit ovat yksi keino lisätä osallistu-

mista. Sosiaali- ja terveyshallintotieteen opiskelijat ja tutkijat ovat olleet järjestämässä muun muassa Suomen ensimmäistä nuorten kansalaisraatia, vammaisten kansalaisraatia sekä nyt viimeisimpänä ikäihmisten raatia.

Kansalaisraatiin pyritään saamaan edustava otos kohdeväestöstä. Näin saadaan mahdollisimman hyvin kyseistä ryhmää koskevaa tietoa analyysin kohteena olevaan ongelmaan tai asian ratkaisemiseen.

– Raadit kestävät 3–5 päivää ja niiden aikana raatilaiset käyvät läpi erilaisissa ryhmäkokoonpanoissa valittua teemaa. He tutustuvat mahdolliseen kirjalliseen informaatioon, kuulustelevat asiantuntijoita ja kirjoittavat lopuksi julkilausuman, joka välitetään sekä medialle että päättäjille. Perusidea kansalaisraadissa on, että erilaiset ja eri tavalla ajattelevat ihmiset puntaroivat näkökulmiaan. Kaikki saavat osallistua keskusteluun ja kaikkien mielipiteitä kuunnellaan. Näin raati muodostaa suojaisan, demokraattisen tilan vaikeidenkin asioiden käsittelemiseen.

BoWer-hanke

Syksyllä julkaisu kirja liittyy BoWer (Bothnia Welfare – Coalition for Research and Knowledge) hankkeeseen. BoWer on Pohjanmaan maakunnan hyvinvointitutkimuksen ja -osaamisen keskittymä, joka edistää ja tukee pohjalaisten hyvinvointia ja terveyttä tutkimuksen, kehittämisen, koulutuksen ja arvioinnin keinoin.

BoWer kokoaa yhteen Pohjanmaan pirstaleisen hyvinvointitutkimuksen ja -osaamisen kentän. Keskittymässä hyödynnetään monialaisten, monitieteisten ja kaksikielisten toimijoiden vahvuudet.

– Vaasan yliopiston sosiaali- ja terveyshallintotieteen panos on hankkeessa merkittävä. Etenkin sen vuoksi, koska yhdistämme opetuksessa molemmat hyvinvoinnin osa-alueet – ainoana Suomessa. Tämä pätee kandidatasolta aina tohtoriksi saakka, Vartiainen kertoo.

Fulbright-stipendiaattina Yhdysvalloissa

Vietin lukuvuoden 2010–2011 Fulbright-stipendiaattina tutkimusvierailulla Yhdysvalloissa. Vuosi kului työskennellen rahoituksen alaan kuuluvan väitöskirjatutkimukseni parissa University of Central Floridassa (UCF) Orlandossa. UCF:ssä on yli 56 000 opiskelijaa ja se onkin Yhdysvaltain toiseksi suurin yliopisto opiskelijamäärällä mitattuna. Opiskelijat tulevat 50:stä eri Yhdysvaltain osavaltiosta ja 141:sta eri maasta. Yliopiston pääkampus, jossa itse työskentelin, on valtava sokkeloinen alue, jonne mahtuu opetusrakennusten, asuntoloiden ja kirjaston lisäksi esimerkiksi teatteri, liikuntakeskus, yli 45 000 katsojan urheilustadion, sekä lenkkeilyreittejä.

Noin kahden miljoonan asukkaan Orlando on erittäin suosittu matkailukohde ja kaupungissa vieraileekin noin 47 miljoonaa turistia vuosittain. Kaupungin suosio perustuu suotuisan ilmaston lisäksi lukuisiin huvipuistoihin, joista kenties tunnetuimmat ovat Disney World ja Universal Studios. Orlando tarjoaa

myös monipuoliset harrastusolosuhteet ja lämmin ilmasto mahdollistaa ulkoaktiviteetit läpi vuoden. Hurrikaaneja ei vierailuni aikana alueelle osunut, vaikka kampus olikin muutamaan otteeseen suljettuna hirmumyrskyvaaran vuoksi. Lähteminen tutkijavierailulle Fulbright-organisaation tukemana oli todella hieno kokemus. Fulbright järjesti orientaatiotilaisuuksia ennen lähtöä ja avusti esimer-

Sain paljon kansainvälisiä akateemisia kontakteja.

kiksi viisumi-, kielikoe- ja vakuutusasioissa sekä vierailupaikan hakemisessa. Lisäksi Fulbright järjesti Yhdysvalloissa seminaareja ja tilaisuuksia, joihin osallistumisen he kustansivat. Tilaisuuksissa tapasin stipendiaatteja eri puolilta maailmaa ja sain paljon kansainvälisiä akateemisia kontakteja. Tutustuminen muihin

Yhdysvalloissa samanaikaisesti olleisiin suomalaisiin tutkijoihin oli myös hienoa, sillä näin vertaistukiverkosto oli olemassa jo etukäteen.

Työskentelyolosuhteet olivat Orlandossa erinomaiset ja ilmapiiri UCF:n rahoituksen laitoksella erittäin ystävällinen ja vieraanvarainen. Amerikkalaiset ihmiset ovat hyvin avoimia ja puheliaita, minkä vuoksi ihmisiin on helppo tutustua. Kaikkia vastaantulevia ihmisiä on tapana tervehtiä ja tuntemattomienkin kanssa vaihdetaan usein kuulumisia. Ohjaajanani UCF:ssä toiminut professori oli erittäin omistautunut tehtävänsä ja auttoi myös käytännön järjestelyissä esimerkiksi käymällä tarkistamassa nettisivun perusteella vuokraamani asunnon etukäteen. Hänen vaimonsa puolestaan

Kokonaisuudessaan tutkijavierailu oli erittäin positiivinen ja avartava kokemus.

nouti minut lentokentältä saapuessani Orlandoon ja vietti kanssani päivän Ikeassa asunnon kalustusta etsimässä. Professori ja hänen perheensä myös pitivät huolen, että tutustun paikalliseen kulttuuriin ja he kutsuivatkin minut esimerkiksi halloween-juhliinsa ja tyttärensä kunniaksi järjestämilleen babyshower-kutsuille. En olisi voinut etukäteen kuvitella, että näin ystävällisiä ja vieraanvaraisia ihmisiä on edes olemassa. Kokonaisuudessaan tutkijavierailu oli erittäin positiivinen ja avartava kokemus, jonka ansiosta minulla on useita uusia ystäviä ja tutkijakontakteja eri puolilta maailmaa.

■ TEKSTI ja KUVA Emilia Peni

Kansainvälistyminen ja erikoistuminen tulevaisuuden menestystekijöinä

Yhtenä osana kauppatieteellisen alan strategiatyötä toteutettiin sidosryhmille strategiakysely, jossa arvioitavana kohteena oli kahdessa tiedekunnassa ja Levón-instituutissa toimiva alakohmainen kokonaisuus, jota kutsutaan Vaasan Yliopiston kaupparkeakouluksi. Mukaan strategiatyöhön lähti lähes 500 kutsuttua sidosryhmien edustajaa: henkilöstö, opiskelijoita, alumneja sekä yrityselämän edustajia.

Vastaajat painottivat näkemyksissään tarvetta kansainvälistymiseen ja erikoistumiseen. Sekä yritykset että kaupparkeakoulut kansainvälistyvät ja erikoistuvat, jolloin myös Vaasassa on pysyttävä kehityksessä mukana. Huipputasolle ei päästä kuin panostamalla ydinosaamisalueisiin.

Sidosryhmät korostivat verkostoitumisen merkitystä, niin kansainvälisesti kuin kansallisesti, liike-elämän yhteistyön tiivistämistarvetta sekä tarvetta toiminnan laadun jatkuvaan kehittämiseen. Taustalla kannettiin huolta kauppatieteellisen alan kilpailun kiristymisestä useiden yliopistojen panostaessa alaan ja sisäisten kaupparkeakoulujen luomiseen.

Myös panostuksia näkyvyyden nostamiseen ja markkinointiin pidettiin tarpeellisina – laatu-akkreditoitien ja Vaasan yliopiston kaupparkeakoulun brändin kehittämisen merkitystä korostettiin.

Kehittämishaasteiden ohella sidosryhmät tunnistivat myös useita vahvuuksia: tutkimusryhmät ovat jo nyt hyvin verkostoituneita ja laajasti yhteiskunnassa vaikuttavia. Myös alan koulutus ja tutkimus ovat hyvällä tasolla – painoaloja heijastellen johtamisen ja rahoituksen vahvuus nostettiin esille.

Technobothnian uusi laboratorio vahvistaa Vaasan seudun energiaosaamista

Vaasan seudulla sijaitseva Pohjoismaiden suurin energiategollisuuden keskittymä vahvistaa kansainvälisen tason osaamistaan, kun Vaasan yliopiston, Vaasan ammattikorkeakoulun, Yrkeshögskolan Novian, Vaasan energiainstituutin ja teknologiakeskus Merinovan yhteinen DEMVE-hanke pääsee vauhtiin.

Kahden vuoden aikana hankkeen osapuolet rakentavat yliopiston ja ammattikorkeakoulujen yhteiseen tutkimuskeskukseen

Yliopiston ulkoiset verkkosivut uudistuvat ensi vuonna

Suunnittelutyö uusien verkkosivujen rakenteen uudistamiseksi on käynnistynyt syksyn aikana. Huhtikuussa 2006 julkaistun nykyisen sivuston sivumäärä on ehtinyt kasvaa noin 1800:sta yli 7000 sivuun. Sivustoa kevennetään ja samalla siirrytään entistä asiakaslähtoisempään koulutuksen ja tutkimuksen esittelyyn. Viestinnän tehostamiseksi tärkeimmille kohderyhmille luodaan omat, selkeät sivuosiot. Sisällöntuotannossa kiinnitetään erityistä huomiota yliopiston brändi-identiteetin vahvistamiseen ja asioista kerrotaan jatkossa käyttäjien näkökulmasta. Uusi sivusto valmistuu kesän 2012 aikana.

Toiminnan laadunvarmistus

– Vaasan yliopiston laadunvarmistuksen tavoitteena on taata, että saavutamme tavoitteemme, teemme asiat oikein ja että toimintamme kehittyi, kertoo laatuajattelun suunnittelija Kari Rossi.

Yliopiston laadunvarmistusjärjestelmää on kehitetty vuodesta 2008. Korkeakoulujen arviointineuvoston auditoi yliopiston laadunvarmistusjärjestelmän marraskuussa 2011. Auditointi on riippumaton ulkoinen arviointi, jonka tavoitteena on varmistaa, että yliopistolla on toiminnan jatkuvaa kehittämistä tukeva laadunvarmistusjärjestelmä, joka toimii tavoitteidensa mukaisesti, saa aikaa kehittämistoimenpiteitä ja on kansainvälisesti luotettava.

Yliopiston tutkimusta tutuksi

Lokakuun viimeisenä lauantaina järjestettiin Rewell Centerissä Tutkimus tutuksi tapahtuma, jossa oli mahdollisuus tutustua tieteeseen, tutkimukseen ja tutkijan työhön. Toista kertaa järjestetyssä tapahtumassa yliopiston eri tutkimusalat olivat esittelemässä omaa toimintaansa ja tutkijat pitivät mielenkiintoisia puheenvuoroja eri teemoista.

Muiden muassa filosofian lehtori Tommi Lehtonen pohti lasten ja nuorten kasvatuksen filosofisia ongelmia. Tarjolla on useita erilaisia kasvatuseriä. Niillä on pitkä historia ja niiden taustalla on erilaisia eettisiä ja ihmiskuvaan liittyviä käsitteitä, Lehtonen kertoo.

Tapahtuman päätti professori Seija Virkkalan esitys siitä, miten kansainvä-

linen oppiminen toimii aluekehityksen voimavarana. Aluekehittämiseen etsitään uusia ideoita, toimintatapoja ja malleja naapurimaista. Virkkalan mukaan teemoina aluekehittämisen alalla ovat mm. tuulivoimasuunnittelu, yksipuolisten teollisuuspaikkakuntien restrukturaatio, matkailukohteiden kehittäminen ja kunnallinen organisoituminen.

Alumnitapahtuma kokosi yhteen reilut 80 yliopiston kasvattia

Vaasan yliopisto järjesti yliopistosta valmistuneiden alumnitapaamisen Helsingissä Ravintola Domuksessa marraskuun 4. päivä.

Tilaisuus alkoi seminaarilla, jossa kuultiin ajankohtaisia puheenvuoroja yliopistosta valmistuneilta. Suomen Googlen maajohtaja Anni Ronkainen pohti mitä digitaalisuus tuo tullessaan ja kertoi

muutoksen olevan nyt nopeampi kuin koskaan. Ronkaisen mukaan haku- ja pilvipalvelut, videot ja matkapuhelimen käyttäminen selaimena ovat seuraavat laajemmat trendit.

Koneen markkinointi- ja viestintäjohtaja Anne Korkiakoski esitti seitsemän näkökulmaa kansainväliseen markkinointiin. Puheenvuorossaan Korkiakoski

kytki hienosti yliopistosta saamansa opit kansainväliseen markkinointiin, jossa kasvavat yhteisöllisyys, kansainvälisyys ja median merkityksen ymmärtäminen.

Ilta jatkui buffet-illallisen ja mukavan yhdessäolon parissa. Musiikista vastasi Juliet Overdrive, solistina Johanna Louasmaa (ent. Kestilä), joka on toiminut VYY:n puheenjohtajana 90-luvun lopulla.

Marja Leppänen

Johtaminen ja organisaatiot, 29.4.2011
Kolmas pyörä: työ, oppiminen ja kiire.

Tutkimuksen tavoitteena oli löytää ne mekanismit ja tavat, joiden kautta kiire on yhteydessä työssä oppimiseen. Tulosten mukaan sopiva kiire luo parhaimmillaan mielekkään rytmin sekä työskentelylle että oppimiselle. Toisaalta riittämätön aika työn tekemiselle ja vähäiset mahdollisuudet vuorovaikutukseen heikentävät oppimisen mahdollisuuksia.

Vapaat ja epämuodolliset vuorovaikutustilanteet, kuten työyhteisön kahvihetket, ovat olennaisen tärkeitä myös oppimisen kannalta. Epäviralliset juttutuokiot edistävät luottamuksen rakentumista ja luottamuksellinen ilmapiiri tukee puolestaan oppimista.

Oppimisen sijaan aikaa kuluu myös kiireen herättämien tunteiden, kuten kärsimättömyyden ja ahdistuksen, käsittelemiseen.

Tutkimusta varten haastateltiin henkilöstöjohtamisen asiantuntijoita, julkisen sektorin hammashuoltoa ja kaupan alan johtajia. Tutkimuksen tuloksia voivat hyödyntää esimiesten ja henkilöstöammattilaisten lisäksi jokainen omasta oppimisestaan ja ajankäytöstään kiinnostunut organisaation jäsen. ■

Tommi Ranta

Johtaminen ja organisaatiot, 13.5.2011
Innovaatioympäristö monenkeskisenä verkostona. Alueellisen innovaatioympäristön verkostointensiteetti ja organisoitumisen muodot.
Acta Wasaensia 240.

Tutkimuksen päätavoitteena on analysoida, miten alueellinen innovaatioympäristö organisoituu. Väitöstutkimus osoittaa, että innovaatioympäristöissä korostuvat toiminnalliset ja organisaationaaliset ominaisuudet.

Alueellisessa organisoitumisessa korostuvat strategiset, rakenteelliset ja sosiaaliset

olottuvuudet. Yhteistyötä pyritään alueella synnyttämään asettamalla yhteisiä tavoitteita kehittämiseksi, luomalla yhteistyörakenteita organisaatioiden välille tai tukeutumalla ihmisten väliseen luottamukseen ja sosiaaliseen pääomaan.

Yhteistyön organisoitumisen muodot vaihtelevat. Organisoituminen on vahvasti tilannesidonnainen ilmiö. Ei ole olemassa yhtä ainoaa oikeata tapaa organisoida yhteistyö innovaatioympäristöissä.

Toisinaan alueellisen innovaatioympäristön organisaatioilta edellytetään tiiviimpää yhteistyötä ja vahvempaa yhteistä näkemystä kehitysuunnista, toisinaan taas toimitaan löyhemmin organisoidun yhteistyön puitteissa.

Tutkimuksessa kehitettiin analyysiväline verkostointensiteetin mittaamiseen alueellisessa innovaatioympäristössä.

Tutkimuksessa kerättiin aineisto 24 suomalaiselta kaupunkiseudulta, jotka olivat mukana kansallisen Aluekeskusohjelman Innovaatio ja osaaminen -verkoston toiminnassa vuonna 2008. ■

Hannu Laaksonen

Sähkötekniikka, 24.5.2011
Technical Solutions for Low-Voltage
Microgrid Concept.
Acta Wasaensia 241.

Väitöstutkimuksessa tarkastellaan pienjänniteverkon microgrid-konseptin teknisiä ratkaisuja.

Uutta älykkäämpää jakeluverkkoa tarvitaan, jotta jakeluverkkoon liitettävien hajautetun energiantuotannon yksiköiden, energiavarastojen ja esimerkiksi sähköautojen potentiaali voitaisiin hyödyntää mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Microgrid-konseptin erityispiirre on sen kyky jatkaa automaattisesti toimintaansa omiana erillisenä osakokonaisuutena ns. saarekkeena irrallaan vikaantuneesta jakeluverkosta.

Saarekekäytön aikana sähkönjakelua microgrid-verkon asiakkaille voidaan jatkaa keskeytyksettä. Microgrid-konsepti mahdollistaa sähkön jakelun luotettavuuden sekä energiatehokkuuden parantamisen tulevaisuudessa, mikäli hajautettuja energiaresursseja hallitaan älykkäästi. Tämän vuoksi microgrid-konseptin odotetaan olevan keskeisessä

osassa luotaessa uutta arkkitehtuuria tulevaisuuden älykkäille sähkönjakeluverkoille.

Tutkimuksessa kehitetään ja määritellään pienjännitteisille microgrid-verkoille tekninen kokonaiskonsepti, joka on mahdollisimman luontevasti yhdistettävissä tulevaisuuden älykkäisiin sähköverkkoihin. ■

Christelle Tornikoski

Johtaminen ja organisaatiot, 31.5.2011
Expatriate Compensation:
A Total Reward Perspective.
Acta Wasaensia 239.

Väitöskirja tarkastelee expatriaattien palkitsemista yksilön näkökulmasta. Tutkimus koostuu neljästä artikkelista, joista yksi on teoreettinen ja kolme on empiiriseen aineistoon perustuvia tutkimuksia.

Ensimmäinen artikkeli tuo esiin expatriaattien palkitsemisen olennaisena osana ulkomailta tapahtuvaa työsuhdetta. Toisessa artikkelissa tutkitaan kvantitatiivisen aineiston avulla expatriaattien palkitsemista ja affektiivista sitoutumista psykologisen sopimuksen näkökulmasta. Kolmas artikkeli syventää toisessa artikkelissa esitettyjä yhteyksiä ja tarkastelee niitä koettujen työnantajavelvoitteiden välittävän roolin kautta. Neljäs artikkeli perustuu laadulliseen haastatteluaineistoon ja tutkii kokonaispalkitsemisen näkökulmasta, mitkä tekijät vaikuttavat pitkäkestoisella kansainvälisellä uralla ura päätöksiin.

Tutkimus osoittaa, että expatriaattipalketti olisi määriteltävä kokonaispalkkio-ohjelmalla, joka pitää sisällään expatriaattien eniten arvostamia palkkioita. Expatriaattien arvioivat systemaattisesti kokonaispalkkio-ohjelmaansa, tulkitsevat ja antavat merkityksiä palkitsemiskäytänteille sen mukaisesti kuinka ne täyttävät koetut työnantajavelvoitteet. Samanaikaisesti he muuttavat tai sopeuttavat jatkuvasti asenteitaan työsuhhteensa aikana. Jotta organisaatiot voisivat pitää expatriaattejaan palveluksessaan, niiden tulisi kiinnittää enemmän huomiota siihen mitä expatriaattien eniten arvostavat työsuhhteissaan sen sijaan, että vain maksaisivat enemmän palkkaa. ■

Petri Välisuo

Automaatiotekniikka, 13.6.2011

Photonics simulation and modelling of skin for design of Spectrocutometer.
Acta Wasaensia 242.

Optiset menetelmät sopivat hyvin lääketieteessä tarvittavien mittausten tekemiseen, sillä kosketuksesta toimiva optinen mittaustapa aiheuttaa vain hyvin pientä haittaa tai riskiä potilaalle. Ihon rakenne ja sen väriaineiden absorbtiospektrit suosivat mittauksien tekemistä näkyvällä ja lähi-infrapuna-alueen aallonpituuksilla.

Nykyään lääketieteellisten hoitojen tulee olla näyttöperusteisia. Kuitenkin ihomuutosten hoitamisen perusteena oleva tieto on pääsääntöisesti hankittu subjektiivisin menetelmin, jotka ovat hankalasti toistettavia, henkilöstöä riippuvaisia ja hankalasti dokumentoitavia.

Väitöskirjassa tutkitaan ihon väriaineiden konsentraation jakautumisen ennustamista diffuusioteoriaan ja muunneltuun differentiaaliseen Beer-Lambertin kaavaan perustuvala ihomallilla, ja rakentamalla prototyypin, Spektrokutometri, ihon pinnanalaisen hajeheijastusspektrin kuvantamiseksi vakio-olosuhteissa.

Tutkimuksessa kehitettiin nopea kartoitusmenetelmä ihon väriaineiden pitoisuuksien laskemiseen suuren spatiaalisen tarkkuuden monikanavaspektrikuvasta. Kehitettyä mallia testattiin vertaamalla sitä Monte Carlo -simulaatioon ja prototyypin testattiin kliinisillä pilottitutkimuksilla. Spektrokutometrillä mitatut arvot olivat paremmin toistettavissa kuin subjektiiviset havainnot. ■

Katri Karjalainen

Ruotsin kieli, 3.9.2011

Interaktion som mål och medel i Fin Tandem. Strategier och orientering vid problem i språkproduktion.
Acta Wasaensia 244.

Tutkimuksessa tarkasteltiin miten toisen kielen oppijat käyttävät kommunikaatiostrategioita (KS) ratkaistessaan ongelmia kielen tuottami-

ssa ja minkälaisia oppimismahdollisuuksia tämä luo. Tutkimuksessa tarkastellaan tilanteita, joissa oppijat osoittavat ongelmia puheen tuottamisessa, ratkaisevat niitä KS:iden avulla ja käyttävät oppimisstrategioita (OS) kyseisissä tilanteissa. Lisäksi tutkitaan, kuinka oppijat KS:ita käyttäessään suuntautuvat kielitaidon osa-alueisiin: sujuvuuteen, tarkkuuteen ja kompleksisuuteen.

Aineistossa seurataan 8 FinTandem-paria 24 äänitteen avulla. Kieliparina on suomi-ruotsi ja ensisijaiset informantit ovat suomenkielisiä ruotsin kielen oppijoita. Informantit ovat nauhoittaneet tapaamisiaan kolmeen otteeseen lukuvuoden 2006–2007 aikana.

Oppijoiden osoittamat puheen tuottamisen ongelmat ilmenevät sana- ja fraasitasolla, esim. syntaksia ei merkitä ongelmalliseksi eikä siitä siksi keskustella. Saman aiheen pitempi-aikainen käsittely johtaa keskeisten ilmausten luonnolliseen toistoon, mikä mahdollistaa keskittymisen eri aspekteihin ja kielitaidon osa-alueisiin. Kielen tuottamisen ongelmia ratkaistaan aineistossa pääasiassa kielensisäisten KS:iden avulla, mikä osoittaa pyrkimystä kohdekieliseen ilmaisuun. Tässä suhteessa tulee ilmi ero kahden informanttiryhmän välillä: työssäkäyvä ryhmä käyttää enemmän kieltenvälisiä KS:ita kuin opiskelijat, joiden KS:iden käyttö painottuu merkittävästi kielensisäisiin strategioihin.

FinTandemissa vuorovaikutus on siis sekä kielenoppimisen väline että tavoite. ■

Marja Markkula

Sosiaali- ja terveyshallintotiede, 21.10.2011

Johtaminen, tehokkuus ja työelämän laatu: Organisaatioiden toiminnan kulmakivet.
Acta Wasaensia 243.

Tutkimuksessa tarkastellaan johtamisajattelua ja johtamisajattelun merkitystä organisaatioiden tehokkuuden lisäämisessä ja työelämän laadun parantamisessa. Tutkimuksessa rakennettiin Hyvän työelämän teoreettinen malli, jotta tutkimuksen käsitteitä ja niiden välisiä relaatioita voitiin tarkastella teoreettiselta ja empiiriseltä kannalta. Tutkimus on teoreettis-kvalitatiivinen analyttinen tutkimus.

Empiirinen tarkastelu perustui EFQM- ja Fortune 500 -yritysten johtamisen, toiminnan ja menestystekijöiden tarkasteluun ja Veto-ohjelman johtoryhmän teemahaastatteluaineistoon. Kun empiiristen aineistojen analyysin tulokset integroitiin, tutkimuksen käsitteille saatiin empiirinen sisältö.

Hyvän työelämän teoreettinen malli ei ole kontekstisidonnainen, koska käsitteiden

sisältö muodostuu teoreettisten ja empiiristen aineistojen perusteella. Johtamisajattelun integraatiolla näyttää olevan suuri merkitys sekä työelämän laadun parantamisen että tehokkuuden lisäämisen kannalta. Yritysten menestyminen näytti riippuvan siitä, miten todellista ja syvällistä niiden kehittäminen oli. EFQM- ja Fortune 500 -yritysten johtamisessa korostettiin erityisesti johtajuuden, markkina-aseman, asiakasnäkökulman, yhteistyön, osallistumisen ja vahvan sitoutumisen merkitystä. ■

Ahmad Arslan

Kansainvälinen markkinointi, 21.10.2011

Institutional Distance – Market Conforming Values in the Host Country and Foreign Direct Investment Choices of Multinational Enterprises.
Acta Wasaensia 245.

Väitöstutkimus osoittaa, että eroilla yrityksen koti- ja isäntämaan institutionaalisessa ympäristössä on vaikutusta siihen, suosivatko monikansalliset yritykset ulkomaisissa investoinneissaan yhteisyrityksiä vai investointeja uuteen yritykseen.

Suuri muodollinen institutionaalinen etäisyys johtaa suomalaiset yritykset suosimaan yhteisyritysten käyttöä. Perustamismuodon valintaan – onko kyseessä kokonaan omistettu vai yhteisyritys – institutionaalisella ympäristöllä ei havaittu olevan suurta merkitystä. Suuri epämuodollisen institutionaalinen etäisyys puolestaan johtaa yritysostojen ja kokonaan omistettujen tytäryritysten suosimiseen suomalaisissa yrityksissä.

Institutionaalisen ympäristön lisäksi isäntämaan markkinoita säättävien rajoitteiden määrällä on vaikutusta monikansallisten yritysten suorilla ulkomaisissa investointeja koskeviin valintoihin. Vahvojen markkinoita säättävien arvojen läsnäolo isäntämaassa sai suomalaiset yritykset suosimaan ulkomaisissa suorissa investoinneissaan yritysostoja ja kokonaan omistettuja tytäryrityksiä.

Tutkimuksen näyte koostuu suomalaisten monikansallisten yritysten kehittyviin kansantalouksiin (Keski- ja Itä-Eurooppa, Aasia, Latalinalainen Amerikka) suunnatuista 343 suorasta ulkomaisesta investoinnista vuosien 1990–2006 välillä. ■

Itella Green

Kiitos kuluvasta toimintavuodesta.
Onnea ja menestystä ensi vuodelle!

VAASAN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF VAASA